

**СОВЕТ ПЕСЧАНО-
КОВАЛИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ
ЛАИШЕВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

422625 с. Песчаные Ковали,
ул. Октябрьская, д.9 а
тел: 8 84378 4-56-47
тел: (факс) 8 84378 4-56-41
E-mail: Pkov.La@tatar.ru

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
КОМЛЫ КАВАЛ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

422625 Комлы Ковал авылы,
Октябрьск урамы, 9 а нчы йорт,
тел: 8 84378 4-56-47
тел: (факс) 8 84378 4-56-41
E-mail: Pkov.La@tatar.ru

2022елның 14 декабре

179 номер

КАРАР

**Татарстан Республикасы
Лаеш муниципаль районы
Комлы Ковал авыл жирлегендә
бюджет процессы турында
нигезләмәне раслау турында**

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Комлы Ковал авыл жирлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне Россия Федерациясе Бюджет кодексына туры китерү максатыннан Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Комлы Ковал авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Комлы Ковал авыл жирлегендә бюджет процессы турында нигезләмәне, элге карарга кушымта нигезендә, расларга
2. Элге карар кул куелганнан бирле үз көченә керә.
3. Элге карар үз көченә кертгән көннән алып Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Комлы Ковал авыл жирлеге Советының 2011 елның 9 мартындагы 25 номерлы «Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Комлы Ковал авыл жирлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне раслау хакында»гы карары үз көчен югалткан дип танырга..
4. Элге карарны Интернет телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча һәм интернет телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Порталында урнаштырылган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының рәсми сайтында- <http://laishevo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча һәм Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Комлы Ковал авыл жирлеге территориясендә махсус мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга .
5. Элге карарның үтәлешен тикшерүдә тотуны Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Комлы Ковал авыл жирлеге Советының Икътисадый үсеш һәм план-бюджет комиссиясенә йөкләргә.

Татарстан Республикасы Лаеш
муниципаль районы Комлы Ковал
авыл жирлеге Советының 2022 елның 14 декабрдәге
179 номерлы карары белән расланган

**Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Комлы Ковал авыл
жирлегендә бюджет процессы турында нигезләмә**

I Бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья . Әлеге Нигезләмә белән жайга салына торган хокукый мөнәсәбәтләр

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Комлы Ковал авыл жирлегендә (алга таба - бюджет) бюджет проектын төзү һәм карау, жирле бюджетны раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контрольдә тоту, жирле бюджет үтәлеше турындагы хисапны карау һәм раслау тәртибен билгеләү буенча бюджет хокук мөнәсәбәтләрендә катнашучылар арасында барлыкка килә торган бюджет мөнәсәбәтләрен регламентлый.

2 статья. Бюджет хокук мөнәсәбәтләрен гамәлгә ашыруның хокукый нигезләре

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Комлы Ковал авыл жирлегендә(алга таба –авыл жирлеге) бюджет хокук мөнәсәбәтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка хокукый актлары, Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Комлы Ковал авыл жирлеге Уставы (алга таба-Федераль закон) нигезендә гамәлгә ашырыла. –

3 статья . Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар

Әлеге Нигезләмәдә Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы гамәлдәге законнар белән билгеләнгән мәгънәләрдә төшенчәләр һәм терминнар кулланыла.

4 статья . Бюджет классификациясен куллану үзенчәлекләре

1. Бюджет классификациясенә бердәмлеген һәм бюджет системасы бюджетлары күрсәткечләренә бюджет кытлыкларын финанслау чыганакларын төркемләгәндә чагыштырмасын тәмин итү максатларында Россия Федерациясе бюджет классификациясе, шулай ук аны Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән куллану тәртибе кулланыла.

5 статья. Бюджет процессының төп этаплары

Жирлектә бюджет процессы түбәндәге этапларны үз эченә ала::

- бюджет проектын төзү;
- бюджетны карау һәм раслау;
- бюджет үтөлеше;
- жирле бюджет үтөлеше турында бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау;
- муниципаль финанс контроле.

6 статья. Бюджет процессында катнашучылар

Муниципаль берәмлектә бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

Авыл жирлеге башлыгы;

Авыл жирлеге советы утырышы;

- Авыл жирлеге башкарма комитеты;

Лаеш муниципаль районы контроль-хисап палатасы утырышы;

- бюджет акчаларын баш бүлүчеләр;

- бюджет керемнәренә Баш администраторлары (администраторлары);

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (администраторлары);

- бюджет акчаларын алучылар.

7 статья. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек советы:

- бюджет һәм аның үтөлеше турындагы хисапны карый һәм раслый;

- бюджет үтөлешенә аерым мәсьәләләрен карау барышында контрольлек итәләр;

- Россия Федерациясә Салымнар һәм җыемнар турындагы законнары нигезендә жирле салымнарны һәм җыемнарны билгели, үзгәртә һәм юкка чыгара;

- жирле салымнар буенча салым ташламаларын, аларны куллану нигезләрен һәм тәртибен билгели;

- муниципаль берәмлекне үстерү планнарын һәм программаларын кабул итә, аларның үтөлеше турында хисапларны раслау;

- Россия Федерациясә Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының башка закон һәм норматив хокукый актлары, муниципаль берәмлек уставы нигезендә башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Жирлек советы хокукы:

- бюджет проектын карау һәм раслау барышында Башкарма комитеттан өстәмә материалларын алу;

- бюджет үтөлеше турында оператив мәгълүмат алу;

- бюджет үтөлеше турындагы хисапны раслау (раслау);

2. Жирлек башлыгы:

- экспертиза үткәрү өчен Лаеш муниципаль районының Контроль-хисап палатасына жирле бюджет турында карар проектын жиберә;

- советның бюджет турында, бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында, бюджет үтөлеше турында еллык хисапны раслау турында, жирлекнең бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы Советның башка карарларына кул куя;

- Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының закон һәм норматив хокукый актлары, жирлек уставы нигезендә башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

3. Авыл жирлеге башкарма комитеты:

- муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше программасын, Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет проектын төзүне һәм аларны жирлек Советына раслауга кирәкле документлар һәм материаллар белән кертүне оештыра;
- бюджет үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәмин итә;
- жирлек Советына раслауга бюджет үтәлеше турында хисап бирә;
- жирлек уставы нигезендә муниципаль бурыч белән идарә итүне гамәлгә ашыра;
- чыгым йөкләмәләре реестрын алып баруны оештыра;
- бюджетның үтәлешен, шул исәптән бюджет акчаларының максатчан һәм нәтижәле тотылышын контрольдә тотуны гамәлгә ашыра;
- финанс органы вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;
- Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы бюджет законнары, жирлек уставы нигезендә башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

4. Лаеш муниципаль районының Контроль-хисап палатасы:

Лаеш муниципаль районының Контроль-хисап палатасы Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләреннән контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегеннән гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, контроль - хисап палатасына тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләрен тапшыру турындагы килешү нигезендә бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

- бюджет үтәлешен тышкы контрольдә тоту;
- жирлек бюджеты проектына һәм жирле үзидарә органнарының бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы башка норматив хокукый актларына экспертиза үткәрә;
- бюджет үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерүне гамәлгә ашыра;
- жирлек милкендә булган мөлкәт белән идарә итүнең һәм аның белән эш итүнең билгеләнгән тәртибе үтәлешен контрольдә тоту;
- бюджет акчаларын, шулай ук Россия Федерациясе законнарында каралган башка чыганақлардан бюджет ала торган акчаларның законлылыгына, нәтижәлелегенә (нәтижәлелегенә һәм экономиялелегенә) контрольлек итә һәм гамәлгә ашыра;
- салым һәм башка ташламалар һәм өстенлекләр бирүнең нәтижәлелеген бәяләүне гамәлгә ашыра;
- федераль законнарда, Россия Федерациясе субъекты законнарында, жирлек Советының норматив хокукый актларында билгеләнгән тышкы муниципаль финанс контроле өлкәсендә башка вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

6. Бюджет акчаларын баш бүлүче:

- үзе раслаган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларын файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәмин итә;
- үз карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген төзи;
- расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм бюджет ассигнованиеләре чикләрендә үтәлгә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;
- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезли ;
- бюджет язмасын төзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, ведомство карамагындагы бюджет средстволарын бүлүчеләргә һәм алучыларга бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлү һәм бюджетның тиешле өлешен үти;
- бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- жыелма бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;
- муниципаль биремнәр формалаштыра һәм раслай;
- максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнең үтәлешен тәэмин итә;
- бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет хисаплылығын формалаштыра;
- бюджет законнарында билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

7. Бюджет акчаларын алучы:

бюджет сметасын төзи һәм башкара;

- бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) башкара;
- үзәндә каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтижәләлеген, максатчан характерын тәэмин итә;
- бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- бюджет исәбен алып бара (бюджет исәбен алып баруны тәэмин итә);
- бюджет Хисабын формалаштыра (бюджет хисаплылығын формалаштыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет хисаплылығын тапшыра;
- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм бюджет законнарының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы норматив хокукый актларында һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка вәкаләтләрне башкара.

8. Муниципаль берәмлекнең бюджет процессында башка катнашучыларның бюджет вәкаләтләре.

Бюджет керемнәренең баш администраторы, бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының баш администраторы вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

9 статья. Казначылык түләүләре системасы, казначылык хезмәте.

1. Казначылык түләүләре системасы казначылык түләүләре системасын оештыру һәм эшләтү кагыйдәләре буенча үзара хезмәттәшлек итүче казна түләүләре системасының катнашучылар һәм операторларының берләшүе булып тора.

2. Казначылык түлүүлөре системасының турыдан-туры катнашучылары булып тора:

1) Федераль казначылык;

2) муниципаль берәмлекнең финанс органы;

3) бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары;

4) федераль казначылыкта шәхси счетлары ачылган бюджеттан акча алуучылар һәм Казначылык белән тәмин итүдә катнашучылар.

3. Казначылык түлүүлөре системасында төп катнашучылар булып тора:

1) жирле бюджет акчаларын алуучылар;

2) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары;

3) муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр;

4) муниципаль берәмлекнең финанс органында шәхси счетлары ачылган бюджеттан акча алуучылар һәм Казначылык белән тәмин итүдә катнашучылар.

4. Әлеге статьяның 3 пунктында күрсәтелгән казначылык түлүүлөре системасында катнашучылар, Федераль казначылыкка муниципаль берәмлек финанс органының аерым функцияләрен тапшырган очракта, Бюджет кодексының 220.2 статьясы нигезендә, казначылык түлүүлөре системасының турыдан-туры катнашучылары булып торалар.

5. Жирлек бюджеты керемнәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу Федераль казначылыкта ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

Жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләргә исәпкә алу, Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән очрактан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда, Федераль казначылыкта финанс органы ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 220.1 статьясында күрсәтелгән шәхси счетлар Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.14 статьясында билгеләнгән казначылык счетларының тиешле төрләргә нигезендә ачыла.

6. Бердәм Казначылык счетының акчалары казначылык түлүүлөре системасында катнашучыларның әлеге Кодекстың 242.8 статьясында билгеләнгән акча акчалары исәбеннән, әлеге Кодекстың 242.14 статьясында күрсәтелгән казначылык счетларында формалаша.

7. Бердәм казначылык счеты акчаларына түлөтүне сорап мөрәжәгать итү рөхсәт ителми.

8. Бердәм Казначылык счетында калдыклар белән идарә итү операцияләрен Федераль казначылык башкара.

Казначылык хезмәте.

1. Казначылык хезмәте күрсәтү өчен федераль казначылыкта казначылык счетларының түбәндәге төрләре ачыла:

- 1) бюджетның бердәм сеты;
- 2) керемнәрне исәпкә алу һәм бүлү буенча операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казна сеты;
- 3) вакытлыча күрсәтмәгә керә торган акчалар белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казна сеты;
- 4) бюджеттан акча алучыларның акчалары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казна сеты;
- 5) казначылык белән тәэмин итүдә катнашучыларның акчалата акчалары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казна сеты;
- 7) Бюджет Кодексында, шулай ук Россия Федерациясенең башка закон актларында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенен, Россия Федерациясе Финанс министрлыгының һәм Федераль казначылыкның норматив хокукый актларында билгеләнгән очрактарда операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен бүтән казначылык сеты.

2. Казначылык сетында бюджет акчалары, бюджет акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышына керә торган акчалар, бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең акчалары, бюджеттан акча алучыларның һәм казначылык белән тәэмин итүдә катнашучыларның акчалары исәпкә алына, аларның шәхси сетылары Федераль казначылыкта (муниципаль берәмлекнең финанс органында) ачылган.

3. Бюджет үтәлешенә казначылык хезмәте муниципаль берәмлекнең финанс органына жирле бюджетның бердәм сетын ачу белән гамәлгә ашырыла.

4. Бюджет акчаларын алучылар, федераль бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары, шулай ук муниципаль берәмлекнең финанс органнары, бюджет акчаларын алучылар, казначылык түләүләре системасында турыдан-туры катнашучылар, Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә тиешле бюджетның бердәм сетында акча белән эш итәләр.

5. Федераль казначылык финанс органнарына тиешле бюджетларны үтәү буенча операцияләр турында мәгълүмат, шулай ук тиешле территориянең консолидацияләннгән бюджетына керүче жирлекләр бюджетларын үтәү буенча операцияләр турында мәгълүмат бирә.

6. Казначылык сетылары Федераль казначылык билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе валютасында ачыла. Казначылык хезмәте күрсәтү тәртибен Федераль казначылык билгели.

7. Казна түләве тиешле казначылык сетында калган акчалар чикләрендә башкарыла.

8. Керемнәрне исәпкә алу һәм бүлү буенча операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен Россия Федерациясе бюджет системасына керүләр казначылык сетыларына күчерелгә тиеш.

9. Федераль казначылык керемнәрнең исәбен алып бара һәм аларны Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында бүлүне гамәлгә ашыра, шулай ук Бюджет кодексының 40 статьясы нигезләмәләре нигезендә тиешле бюджетларның бердәм сетыларына керемнәрнең бүленгән суммаларын күчерә.

10. Федераль казначылык Россия Федерациясе бюджет системасы бюджет классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре администраторларының (бюджетлар кытлыгын финанслау чыганакалары администраторларының) тиешле шәхси сетыларында Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына керүләрне исәпкә ала.

11. Бюджет керемнәре администраторлары (бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары) Бюджет кодексы нигезендә бюджет керемнәре

администраторларының (бюджетлар кытлыгын финанслау чыганакалары администраторларының) ачык шәхси счетларында исәпкә алынган керемнәр буенча үз бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыралар, артык түләнгән яисә артык алынган суммаларны кире кайтару (зачет, төгәлләштерү) буенча операцияләр башкаруга күрсәтмәләр кабул итәләр һәм күрсәтмәләр төзиләр, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммаларын һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны, һәм күрсәтелгән күрсәтмәләргә үтәү өчен Федераль казначылыкка жибәрә.

12. Бюджет акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышына керә торган акчалар белән операцияләргә казначылык хезмәтә күрсәтү федераль казначылыкта вакытлыча кулланышка керә торган акча белән операцияләргә гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен гамәлгә ашырыла.

13. Бюджет акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышына керә торган акчалар белән операцияләргә гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казначылык счетлары Федераль казначылыкка, муниципаль берәмлекнең финанс органына ачыла.

14. Бюджет акчаларын алучылар федераль казначылыкта вакытлыча кулланылышка ашырыла торган акчалар белән операцияләргә исәпкә алу буенча шәхси счетлар, Россия Федерациясә законнары нигезендә, вакытлыча эшкә килүчә акча белән операцияләргә гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен, тиешле казначылык счетларында акча белән эш итә.

15. Бюджет акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышына керә торган акчалар белән операцияләр күрсәтелгән операцияләргә санкцияләгәннән соң башкарыла.

16. Бюджеттан акча алучылар акчалары белән операцияләргә казначылык аша хезмәт күрсәтү федераль казначылыкта казначылык счетларын ачу һәм бюджеттан акча алучыларның акчалары белән операцияләр ясау өчен башкарыла.

17. Бюджеттан акча алучылар акчалары белән операцияләр казначылык счетларында, Федераль казначылыкка, муниципаль берәмлекнең финанс органына Ачык бюджет акчаларын алучыларның акчалары белән операцияләргә гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен башкарыла.

18. Бюджеттан акча алучылар, Россия Федерациясә законнары нигезендә, бюджет процессында катнашмаучы юридик затларның акчалата чаралары белән операцияләргә гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен, тиешле казначылык счетларында акча белән эш итә.

19. Казначылык белән тәмин итүдә катнашучылар акчалары белән операцияләргә казначылык хезмәтә күрсәтү Федераль казначылык тарафыннан расланган, федераль казначылыкта казначылык счетларын ачу һәм казначылык белән тәмин итүдә катнашучыларның акча средстволары белән операцияләр ясау өчен башкарыла.

20. Казначылык белән тәмин итүдә катнашучылар Бюджет кодексы таләпләргә һәм аның нигезендә кабул ителә торган норматив хокукый актлар нигезендә казначылык белән тәмин итүдә катнашучыларның акча средстволары белән операцияләргә гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен тиешле казначылык счетларында акча белән эш итәләр.

21. Казначылык белән тәмин итүдә катнашучылар акчалары белән операцияләр казначылык счетларында, Федераль казначылык, муниципаль берәмлекнең финанс органы ачкан Казначылык тәминатында катнашучыларның акчалары белән операцияләргә гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен башкарыла.

22. Казначылык счетларына Казначылык ярдәмендә катнашучыларның акчалары белән операцияләргә гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен Казначылык счетларына Казначылык карамагына керми торган акчаларны күчерү рөхсәт ителми.

23. Казначылык түләүләргә системасында катнашучыларны операцияләр буенча исәп-хисапларны гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән акчалар һәм акча белән тәмин итү

Федераль казначылык тарафыннан элеге Кодексның 155 һәм 156 статьялары нигезләмәләренә туры китереп гамәлгә ашырыла.

24. Йөкләмәләргә казначылык белән тәмин итү (кыйммәтле кәгазь булмаган) документ булып тора, ул Федераль казначылык тарафыннан, Федераль казначылыкның бурычларын раслау өчен, товарлар белән тәмин итү, эшләр башкару, башка шартнамәләр (киләшүләр) хезмәтләре күрсәтү турында муниципаль контрактларны үтәгәндә барлыкка килә торган күрсәтелгән йөкләмәләргә түләү өчен кирәкле сумма чикләрендә бюджет акчаларын алучы йөкләмәләргә түләүне тәмин итү өчен федераль казначылык тарафыннан бирелә.

25 федераль казначылык бюджет акчаларын алучының гаризасы нигезендә йөкләмәләргә казначылык белән тәмин итүне, муниципаль контрактларны, шартнамәләргә (киләшүләргә) үтәгәндә исәп-хисапларны гамәлгә ашыру өчен, йөкләмәләргә казначылык белән тәмин итүгә тиешле юридик затларга йөкләмәләргә казначылык белән тәмин итүне бирә. Россия Федерациясе законнары нигезендә банк белән тәмин ителергә тиешле муниципаль контракт буенча башкаручыга (соисполнительгә) йөкләмәләргә казначылык белән тәмин итүне биргәндә, элеге казначылык йөкләмәләргә Федераль казначылык тарафыннан тиешле муниципаль контрактны банк белән тәмин итүне гамәлгә ашыручы кредит оешмасына жиберелә.

26. Федераль казначылык йөкләмәләргә казначылык белән тәмин итү алучы гаризасы нигезендә контрактларны, килешүләргә, килешүләргә, муниципаль контрактларны, башка шартнамәләргә (киләшүләргә) үтәү кысаларында төзелгән йөкләмәләргә казначылык белән тәмин итүне гамәлгә ашыра.

27. Йөкләмәләргә Казначылык белән тәмин итү бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләргә казначылык тарафыннан бирелгән йөкләмәләргә суммасында түлөгән очракта үтәлгән дип санала.

28. Федераль казначылык, бюджет акчаларын алучы, казначылык тәминатын алучы гаризасыннан башка, йөкләмәләргә казначылык белән тәмин итү срогы тәмамланганнан соң йөкләмәләргә казначылык белән тәмин итүне кире ала.

Казначылык операцияләре

1. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.23 статьясындагы 5 пункты нигезендә казначылык белән тәмин ителергә тиеш:

- муниципаль контрактлар нигезендә жирлек бюджеты турында жирлек Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән акчалар;,
финанс чыганагы

жирле бюджеттан бирелә торган үтәләшкән тәмин итү авансы һәм исәп-хисаплары кертелмәгән акчалар:

а) 50 миллион сумнан ким булмаган муниципаль контрактлар буенча;

б) муниципаль бюджет яисә автоном учреждениеләр тарафыннан 50 миллион сумнан кимрәк суммага төзелә торган контрактлар (киләшүләр) буенча икейөзлеләр счетлары муниципаль берәмлекнең финанс органында күрсәтелгән учреждениеләргә Россия Федерациясе законнары нигезендә керә торган акчалар исәбеннән ачылган..;

- казначылык катнашучылары тарафыннан алына торган (алынган) акчалар федераль законнарда, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары белән билгеләнгән очракларда (Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.27 статьясындагы 1 пунктчасының дүртенче абзацында күрсәтелгән чараларны да кертеп).

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.26 статьясындагы 1 пункты нигезендә билгеләнгән акчаларны казначылык белән тәмин итү жирле үзидарә яисә Федераль казначылык тарафыннан аларга финанс органының аерым функцияләргә гамәлгә ашырганда гамәлгә ашырыла Россия Федерациясе Бюджет кодексының 220.2 статьясы нигезендә.

Казначылык белән тәэмин ителергә тиеш түгел, бирелә торган акчалар юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә:

1) түбәндәге нигездә:

кабул итү, эшкәртү, саклау, тапшыру, китерү буенча элемтә хезмәтләрен сатып алу максатларында төзелә торган муниципаль контрактлар, контрактлар (шартнамәләр)

электр элемтәсе яки почта жибәрүләре, коммуналь хезмәтләр күрсәтү, гомуми файдаланудагы тимер юл транспортында пассажирлар һәм йөкләр ташуны оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча хезмәт күрсәтүләр, электр энергиясе, кунакханә хезмәтләре күрсәтү, авиация һәм тимер юл билетлары, шәһәр юллары өчен билетлар аренда максатларында шәһәр яны транспорты, вакытлы басмаларга язылу, инженерлык челтәрләрен, коммуникацияләрне, корылмаларны Казначылык белән тәэмин итү, шулай ук проектларга дәүләт экспертизасы үткөрү максатларында катнашучыларны күчерү (үзгәртеп кору, тоташтыру) буенча эшләрне гамәлгә ашыру; шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында Россия Федерациясе законнары нигезендә документлар һәм инженерлык эзләнүләр нәтижеләре, иминләштерүне гамәлгә ашыру, иминият законнары нигезендә, физик затлардан түләү агентлары тарафыннан башкарыла торган түләүләрне кабул итү буенча хезмәтләр алу максатларында;

- башкаручылары муниципаль казна учреждениеләре булган муниципаль контрактлар (контрактлар);

- үтәүләре Россия Федерациясе законнары нигезендә банк тарафыннан алып барылырга тиешле муниципаль контрактлар;

- килешүләренә үтәү кысаларында төзелгән контрактлар (шартнамәләр) субсидияләр (бюджет инвестицияләре) бирү турында килешүләр);

2) товарлар житештерү (сату), эшләр башкару, хезмәт күрсәтүгә бәйле рәвештә алынмаган керемнәренә каплау яки фактта тотылган чыгымнарны каплау тәртибендә;

3) дәүләт алдындагы фән һәм техника, мәгариф, мәдәният, сәнгать һәм масса күләм мәгълүмат чаралары (Грантлар, Премияләр, стипендияләр һәм башка бүләкләүләр) өлкәсендәге казанышлары өчен;

4) жирлек Советының жирлек бюджеты турында карары белән күрсәтелгән социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга, шулай ук башка юридик затларга.

2. Казначылык ярдәмендә катнашучылар акчалары белән операцияләргә казначылык хезмәт күрсәтү тәртибе нигезендә башкарыла, Федераль казначылык тарафыннан расланган Федераль казначылык ачылу белән операцияләренә гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казначылык счетлары казначылык Казначылык белән тәэмин итүдә катнашучыларның акчалары.

3. Финанс белән тәэмин итү чыганагы булып күрсәтелгән акчалар торган казначылык тәэминатында катнашучылар акчалары белән операцияләренә исәпкә алу өсләге Кодексның 242.25 һәм 242.26 статьяларында шәхси счетларда башкарыла, ул федераль казначылыкта, финанс органында ачыла. федераль законнарда билгеләнгән очракларда.

4. Жирлек башкарма комитеты, казна учреждениеләре карамагындагы Физик затларга хезмәт өчен түләү һәм башка түләүләр, шулай ук аларга бәйле рәвештә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына мәжбүри түләүләр һәм аларны күчерү, бюджет хисабын алып бару, шул исәптән өсләге бюджет исәбе нигезендә формалаштырыла торган бюджет хисаплылыгын, башка мәжбүри хисаплылыкны төзү һәм тапшыруны да кертеп, тиешле муниципаль органнарда мондый хисаплылыкны бирүне тәэмин итү вәкаләтләре тиешле муниципаль органнарда гомуми таләпләр

нигезендә тапшырылырга мөмкин., Россия Федерациясе Хөкүмәте, Федераль казначылыкка билгеләнгән.

5. Муниципаль берәмлекнең финанс органы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.26 статьясында күрсәтелгән чараларны киңәйтелгән казначылык белән тәмин итүне гамәлгә ашырырга хокуклы

10 статья. Бюджет керемнәре.

1. Бюджет керемнәре Россия Федерациясе Бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындагы законнар һәм башка мәжбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә формалаша.

Бюджет керемнәренә салым, салым булмаган һәм түләүсез керемнәр керә.

2. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 9 бүлегендә жирле салымнар һәм жыемнар, федераль салымнардан һәм жыемнардан, шул исәптән махсус салым режимнарында каралган салым керемнәре, региональ һәм жирле салымнар Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы законнары, жирлек советының хокукый актларында билгеләнгән Бердәм, дифференциацияләнгән түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча күчәрелә.

Бюджетның салым булмаган керемнәре Россия Федерациясе Бюджет кодексының 41, 42, 46 һәм 62 статьялары нигезендә формалаша.

11 статья. Бюджет чыгымнары.

Жирлек бюджеты чыгымнары федераль законнардан, Татарстан Республикасы законнарыннан һәм жирлекнең норматив актларыннан килеп чыга торган йөкләмәләрнең һәр төрөн финанс ягыннан тәмин итү вәкаләтләрән бүлүдән һәм беркетүдән чыгып формалаша.

Жирлек бюджеты чыгымнары структурасы һәм рәвеше, шулай ук бюджет акчаларын бирү һәм тоту тәртибе Россия Федерациясе Бюджет кодексының 10 бүлегендә гамәлгә ашырыла.

Жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрән гамәлгә ашыру өчен бюджет чыгымнарын гамәлгә ашыру тәртибе федераль дәүләт хакимияте органнары һәм (яисә) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары тарафыннан билгеләнә.

Әгәр чыгым йөкләмәләренең гамәлдәге төрләре буенча чыгым йөкләмәләрен арттыруны яисә чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен кертүне күздә тоткан хокукый акт кабул ителсә, күрсәтелгән хокукый акт чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен үтәү чыганаclarын һәм тәртибен, шул исәптән кирәк очракта, финанс ресурсларын Россия Федерациясе бюджет системасының тиешле бюджетларына тапшыру тәртибен билгели торган нормалар булырга тиеш.

Чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен кабул итүгә бюджет ассигнованиеләре бүлеп бирү яисә чыгым йөкләмәләренең гамәлдәге төрләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру, бюджет турындагы карарга тиешле бюджет ассигнованиеләрен кертү шарты белән йә агымдагы финанс елында, тиешле бюджет турындагы карарга тиешле үзгәрешләр керткәннән соң, һәм бюджет чыгымнарының

аерым статьялары буенча бюджет ассигнованиеләре кыскартылганда гына, чираттагы финанс елы башыннан гына гамәлгә ашырылырга мөмкин.

1 . Бюджет ассигнованиеләренә түбәндәге ассигнованиеләр керә.:

- муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуға ассигнованиеләрне дә кертеп, муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару);

- халыкны социаль тәмин итү;

- муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү;;

- юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга субсидияләр бирү;;

- бюджетара трансфертлар бирү;

- муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү;

- жирле үзидарә органнарының яисә бу органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтижәсендә гражданга яисә юридик затка китерелгән зыянны каплау турында жирлекләргә карата дөгъвалар буенча Суд актларын үтәү.

2. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләренә ассигнованиеләр керә.:

- казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәмин итү, шул исәптән физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару) буенча да;

- бюджет һәм автоном учреждениеләргә, шул исәптән алар тарафыннан муниципаль йөкләмә үтәлешен финанс ягыннан тәмин итүгә субсидияләр бирү ;

- муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциячел булмаган оешмаларга, шул исәптән күрсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) шартнамәләр (киләшүләр) нигезендә субсидияләр бирү ;

- муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру;

- муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләрне сатып алу (казна учреждениесе функцияләрен һәм казна учреждениеләре муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләрен үтәүне тәмин итү өчен бюджет ассигнованиеләренән тыш), шул исәптән юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга - социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс ягыннан тәмин итү максатларында субсидияләр бирү.

3. Казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәмин итү үз эченә ала:

- казна учреждениеләре хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү, жирле үзидарә органнары хезмәткәрләренә, муниципаль вазыйфаларны биләүче затларның, башка

категория хезмәткәрләрнең хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациясе законнары, Россия Федерациясе субъектлары законнары һәм муниципаль хокукый актлар нигезендә командировка һәм башка түләүләр (акчалата бүләк, акчалата бүләк, хезмәт хақы), жирле үзидарә органнары хезмәткәрләрнең, муниципаль вазыйфаларны биләүче затларның хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары), хезмәт;

- муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу;

- Россия Федерациясе бюджет системасына салымнарны, жыемнарны һәм башка мәжбүри түләүләрне түләү;

- аның эшчәнлеген тормышка ашырганда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

4. Муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу, Бюджет кодексы нигезләмәләрен исәпкә алып, дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

5. Муниципаль контрактлар муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законында билгеләнгән тәртиптә төзелгән һәм расланган муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу план-графикы нигезендә төзелә һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә түләнә.

6. Эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү, башкару циклы давамлылыгы, аларны үтәүнең расланган бюджет йөкләмәләренең расланган лимитларының гамәлдә булу срогынан артып киткән муниципаль контрактлар тиешле максатларга Бюджет кодексының 79 статьясы нигезендә кабул ителә торган муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен эзәрләү һәм гамәлгә ашыру турындагы карарлар белән билгеләнгән акчалар чикләрендә әлеге карарларны гамәлгә ашыру срогына төзелергә мөмкин.

7. Эшләр башкару, хезмәт күрсәтү предметлары булган жирлек исемнән төзелә торган бүтән муниципаль контрактлар, аларны үтәүнең расланган бюджет йөкләмәләренең расланган лимитларының гамәлдә булу срогынан артып киткән житештерү циклы давамлылыгы күрсәтелгән актларда билгеләнгән акчалар чикләрендә һәм сроклар чикләрендә жирлекнең жирле администрациясенең хокукый актларында каралган очракларда төзелергә мөмкин.

8. Бюджет акчаларын алучылар муниципаль контрактлар төземичә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрын алып барырга тиеш.

9. Муниципаль контрактлар төземичә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрларында түбәндәге белешмәләр булырга тиеш:

сатып алына торган товарларның, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләрнең кыскача атамасы;

тәминатчыларның, подрядчыларның һәм хезмәтләрне башкаручыларның атамасы һәм урыны;

бәясе һәм сатып алу датасы.

10. Халыкны социаль тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданнарға социаль түләүләр бирүгә йә гражданнарға социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру максатларында гражданнар файдасына товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуға бюджет ассигнованиеләре керә.

11. Халыкны социаль тәэмин итүгә чыгым йөкләмәләре гавами норматив йөкләмәләр кабул итү нәтижәсендә барлыкка килергә мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре мондый йөкләмәләрнең һәр төре буенча пенсияләр, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түләүләр, шулай ук халыкка социаль ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру рәвешендә аерым карала.

12. Юридик затларга, шулай ук товарлар житештерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү белән бәйле чыгымнарны финанс белән тәэмин итү (каплау) максатларында юридик затларга, шулай ук физик затларга субсидияләр кире кайтарылмый торган һәм кире кайтарылмый торган нигездә бирелә.

13. Юридик затларга субсидияләр, шулай ук товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүче физик затларга - бюджет турында жирлек Советы карарында һәм алар нигезендә кабул ителә торган хокукый актларда каралган очрақларда һәм тәртиптә бюджеттан бирелә.

14. Юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүче физик затларга субсидияләр бирүне жайга салучы норматив хокукый актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә туры килергә һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә тиеш.:

1) субсидияләр алу хокукына ия юридик затларны, индивидуаль эшкуарларны, физик затларны - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләрне сайлап алу критерийлары һәм категорияләре;

2) субсидияләр бирүнең максатлары, шартлары һәм тәртибе, шулай ук аларны бирү нәтижәләре;

3) аларны биргәндә билгеләнгән шартлар бозылган очракта, бюджетка субсидияләрне кире кайтару тәртибе;

4) агымдагы финанс елында товарлар житештерү (сату), эшләр башкару, хезмәт күрсәтүләр белән бәйле чыгымнарны финанс ягыннан тәэмин итү максатларында бирелә торган субсидияләрнең (финанс ягыннан тәэмин итү чыганагы күрсәтелгән субсидияләр булган субсидия алучының акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәкле сумма чикләрендә бирелгән субсидияләрдән тыш) калган субсидияләрне кире кайтару очрақлары һәм тәртибе.;

5) субсидияләр алучыларга һәм бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә карата субсидияләр бирү тәртибен һәм шартларын, шул исәптән аларны бирү нәтижәләренә ирешү өлешендә, шулай ук Бюджет кодексының 268.1 һәм 269.2 статьялары нигезендә муниципаль финанс тикшерүе органнары тарафыннан тикшерүләрне гамәлгә ашыру турында нигезләмәләр.

15. Субсидияләр алучылар тарафыннан аларны биргәндә билгеләнгән шартлар бозылган очракта, тиешле акчалар жирлекнең норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә, бюджетка кире кайтарылырга тиеш

12 статья. Бюджетара трансфертлар, субсидияләр.

1. Жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар формасында бирелергә мөмкин: муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;

Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән очрақларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр; башка бюджетара трансфертлар.

2. Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган жирлек Советы карарларында каралган очрақларда һәм тәртиптә башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен башкарганда барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында жирлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

Әлеге статьяда күрсәтелгән субсидияләрне бирү максатлары һәм шартлары жирле администрация арасында жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган килешүләр белән билгеләнә.

3. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә. Күрсәтелгән бюджетара субсидияләр Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә жирлек бюджетында карала.

4. Федераль бюджет законнары һәм Татарстан Республикасы законнары таләпләре нигезендә кабул ителә торган жирлек Советы карары белән каралган очрақларда һәм тәртиптә Лаеш муниципаль районы бюджетына жирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләр өлешен гамәлгә ашыру өчен дә, бирелергә мөмкин.

II Бүлек . Бюджет проектын төзү.

13 статья. Бюджет проектын төзү нигезләре

1. Бюджет проектын төзү авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 20 бүлеге нигезендә башкарыла.

Жирлек бюджеты проекты жирлек уставы нигезендә өч елга (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет проекты белән төзелә.

Әгәр бюджет проекты Чираттагы финанс елына төзелә һәм раслана икән, жирлекнең башкарма комитеты уртача сроклы финанс планын эшли һәм раслый.

2. Проектны төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

- Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниесенә Юламасының Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган нигезләмәләре турында;

- Россия Федерациясенә милли үсеш максатларын һәм халыкка ачык хакимият органнары эшчәнлегенә аларга ирешү юнәлешен билгели торган документлар

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджет сәясәтенә һәм салым сәясәтенә төп юнәлешләре турында;

- социаль - икътисадый үсеш фаразы турында;

- муниципаль программалар(муниципаль программалар проектлары, күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр проектлары).

3. Бюджет проектын төзү өчен мәгълүмат кирәк.:

- Россия Федерациясенә Салымнар һәм Жыемнар турындагы Законнары, Татарстан Республикасының салымнар һәм жыемнар турындагы законнары, жирлекнең

салымнар һәм җыемнар турындагы норматив-хокукый актлары проектын эшли башлаганнан бирле гамәлдә булып килә торган;;

- федераль, региональ, җирле салымнардан һәм җыемнардан җирлек бюджетына күчерүләр нормативлары турында;

- җирлек бюджетына башка дәрәжәдәге бюджетлардан бирелә торган түләүсез керемнәрнең фаразланган күләме;;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәжәләреннән җирлек бюджетына тапшырыла торган чыгымнар төрләре һәм күләмнәре турында;

- муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә финанс чыгымнары нормативлары турында.

Җирлек бюджеты җирлек Советы карары рәвешендә эшләнә һәм раслана.

Бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, җирлек уставы һәм җирлек Советы карарлары белән билгеләнә торган таләпләрне үтәп, җирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

14 статья. Социаль-икътисадый үсеш фаразы

Социаль-икътисади үсеш фаразы кимендә өч ел дәвамында эшләнә.

1. Социаль-икътисади үсеш фаразын төзү ел саен җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан оештырыла. Социаль-икътисади үсеш фаразы Лаеш муниципаль районы Башкарма комитеты һәм Лаеш муниципаль районы Башкарма комитеты арасындагы килешү нигезендә эшләнәргә мөмкин.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына социаль-икътисадый үсеш фаразы план чорының параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Социаль-икътисадый үсеш фаразына аңлатма язуында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән, фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

Бюджет проектын төзү һәм карау барышында социаль-икътисадый үсеш фаразын үзгәртү Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет проектынның төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

3. Социаль-икътисадый үсеш фаразына макроикътисади вазгыять, икътисадый структура, житештерү һәм куллану динамикасы, халыкның тормыш дәрәжәсе һәм сыйфаты күрсәткечләре һәм башка күрсәткечләр керә.

15 статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре, җирлек Советына салымнар һәм җыемнар турындагы закон проекты, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнары, җирлек Советының норматив-хокукый актлары нигезендә, җирлекнең социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә фаразлана.

Җирлек Советының җирле салымнар турындагы карарларга үзгәрешләр кертү турындагы карарлары, җирлек Советының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы, Чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган бюджет керемнәрен үзгәртүгә китерә торган карарлары җирлек Советына бюджет турындагы карар проектын керткәнче кабул ителергә тиеш.

16 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, әлеге статьяда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, тиешле финансы органы (бюджеттан тыш дәүләт фонды идарәсе органы) билгели торган методика тәртибендә һәм нигезендә гамәлгә ашырыла.

Гамэлдәге чыгым йөкләмәләрән үтәүгә бюджет ассигнованиеләре дигәндә агымдагы финанс елында, чираттагы финанс елында яисә план чорында үзгәрешкә тәкъдим ителми торган (планлаштырылмый торган) шартнамәләр һәм килешүләрдә, агымдагы финанс елында тиешле йөкләмәләрне үтәүгә каралган бюджет ассигнованиеләре күләмен арттырып, үз көчен югалткан дип тануга йә агымдагы финанс елында, шартнамәләрне һәм килешүләрне дә кертеп, агымдагы финанс елында тиешле йөкләмәләрне үтәүгә каралган бюджет ассигнованиеләре күләмен арттыруга бәйле ассигнованиеләр аңлашыла, аларның составы һәм (яисә) күләме агымдагы финанс елында, чираттагы финанс елында, , күрсәтелгән законнарны һәм норматив хокукый актларны (Муниципаль хокукый актларны) үтәү йөзеннән бюджет акчаларын алучылар тарафыннан төзелгән (төзелергә тиеш).

Кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре дигәндә, составы һәм (яисә) күләме агымдагы финанс елында, чираттагы финанс елында яисә план чорында кабул итүгә яисә үзгәртүгә тәкъдим ителә торган (планлаштырыла торган) законнарда, норматив хокукый актларда (муниципаль хокукый актларда), шартнамәләрдә һәм килешүләрдә, агымдагы финанс елында тиешле йөкләмәләрне үтәүгә каралган бюджет ассигнованиеләре күләмен арттырып, кабул итүгә йә үзгәртүгә бәйле, аларның составы һәм (яисә) күләме агымдагы финанс елында, шартнамәләрне һәм килешүләрне, күрсәтелгән законнарны һәм норматив хокукый актларны (Муниципаль хокукый актларны) үтәү йөзеннән бюджет акчаларын алучылар тарафыннан төзелергә тиеш.

Кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен беренче чиратта планлаштырганда гамәлдәге һәм үтәлмәгән йөкләмәләрне исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

17 статья. Салым чыгымнарын исемлеге һәм бәяләү

1. Муниципаль берәмлекнең салым чыгымнары исемлеге дөүләт (муниципаль) программалары һәм аларның структур элементлары, шулай ук дөүләт (муниципаль) программаларына кермәгән эшчәнлек юнәлешләре киселешендә жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төзелә.

2. Россия Федерациясенең салым чыгымнарын бәяләү, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне үтәп, ел саен жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә башкарыла.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре дөүләт һәм муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген бәяләгәндә исәпкә алына.

18 статья. Муниципаль программалар

1. Бюджетта муниципаль программаларны гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре, гамәлгә ашыру сроклары, аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә башкарыла.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме, программаны раслаган муниципаль берәмлекнең муниципаль хокукый акты нигезендә, жирлек бюджеты турындагы карар белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элегрәк расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр жирлек башкарма комитеты тарафыннан норматив хокукый акт белән билгеләнгән срокларда расланьрга тиеш.

Муниципаль программалар бюджет турындагы карар белән аның үз көченә кергән көннән өч айдан да соңга калмыйча туры китерелергә тиеш.

3. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәләлеген бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләүне үткәрү тәртибе һәм аның критерийлары муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә. Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча чираттагы финанс елыннан башлап расланган муниципаль программаның туктатылу зарурлыгы яисә үзгәрүе, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегенә турында Карар кабул ителергә мөмкин.

4. Бюджетта ведомство программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре, гамәлгә ашыру сроклары, аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә башкарыла.

19 статья. Бюджет турында карар проектында карау һәм раслау өчен бирелә торган күрсәткечләр составы

Жирлек Советының бюджет турындагы карары проекты үз эченә алырга тиеш:

- бюджет керемнәренә гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициту (профицит), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы законнары, әлегә Нигезләмәдә билгеләнгән башка күрсәткечләр керә торган бюджет характеристикалары.

Бюджет турында карар белән раслана:

- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралган очрактарда бюджет керемнәренә Баш администраторлары Исемлегә;
- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралган очрактарда бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының Баш администраторлары Исемлегә; бюджет ассигнованиеләрен чыгымнар төрләренә бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре һәм төркемчәләре буенча йә чыгымнар төрләренә максатчан статьялары (муниципаль) бүлекләре, максатчан статьялары (муниципаль) һәм эшчәнлекнең программалы булмаган юнәлешләре), чыгымнар төрләренә максатчан төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре), чыгымнар төрләренә максатчан статьялары (төркемнәре һәм төркемчәләре), төрләрнең максатчан статьялары (муниципаль) һәм программалы булмаган юнәлешләре буенча, төркемчәләре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча бүлү бюджет чыгымнарын классификацияләү чыгымнары Чираттагы финанс елына һәм план чорына, шулай ук бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча очрактарда, әлегә Кодекс, Россия Федерациясе субъекты законы, муниципаль берәмлек Советының хокукый акты белән билгеләнгән;
- Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;
- гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә юнәлдерелгән бюджет ассигнованиеләренә гомуми күләме;
- Чираттагы финанс елында һәм план чорында башка бюджетлардан алына һәм (яисә) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;
- Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә раслана торган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме: план чорының беренче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменә 2,5 проценты күләмендә (Россия Федерациясе бюджет системасының максатчан билгеләнештәге башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган чыгымнарны исәпкә алмыйча), икенче ел план чорына - бюджетның гомуми чыгымының кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнешкә ия булган Россия Федерациясе

бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар хисабына каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары;

- елның 1 гыйнварына, киләсе чираттагы финанс елы һәм план чорының һәр елы торышына муниципаль эчке бурычның югары чиге), муниципаль гарантияләр буенча югары чик күрсәтеп;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм муниципаль берәмлек Советының норматив хокукый актлары белән билгеләнгән башка күрсәткечләр.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар проекты белән расланган план чоры бюджеты күрсәткечләрен ачыклау һәм төзелә торган бюджетның икенче елы күрсәткечләрен раслау күздә тотыла.

Бюджетның план чоры параметрларын үзгәртү жирлек Советы карары нигезендә башкарыла.

Жирле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы күрсәткечләрен үзгәртү расланган бюджет ассигнованиеләрен арттыру яки кыскарту яисә бюджет ассигнованиеләренең чыгымнарын ведомство структурасына тиешле бюджет чыгымнарының өстәмә максатчан статьялары һәм (яисә) чыгымнары төрләре буенча кертү юлы белән башкарыла.

Шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнар дигәндә, бюджет чыгымнары классификациясе нигезендә план чорында бүленмәгән бюджет ассигнованиеләре аңлашыла.

Бюджет турындагы карарда Чираттагы финанс елыннан башлап кертүгә тәкъдим ителә торган салым булмаган керемнәрнең аерым төрләре (төрләре) буенча бюджет керемнәреннән бюджет турында карарда тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) бюджет чыгымнарының гомуми күләмәннән тыш билгеләнгән максатларга файдалану каралырга мөмкин

III Бүлек . Бюджет турында карар проектына карау һәм раслау

20 статья. Муниципаль берәмлек советына бюджет турында карар проектына кертү

Муниципаль берәмлек башкарма комитеты чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар проектына муниципаль берәмлек советына агымдагы елның 15 ноябрәннән дә соңга калмыйча карау өчен түбәндәге материаллар белән бер үк вакытта кертә:

- бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

- агымдагы финанс елының узган чорында авыл жирлегенең социаль-икътисади үсешенең яқынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең көтелүче нәтижәләре;

- жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы;

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына төп характеристикалар (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның, дефицитның (профицит) гомуми күләме йә урта сроклы финанс планы проекты;

- бюджет проектына аңлатма язуы;

- Чираттагы финанс елы һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның иң югары чиге;

- агымдагы финанс елына муниципаль берәмлек бюджетының көтелгән үтәлешен бәяләү;

- жирлек бюджетының керем чыганакалары реестры;

- бюджет законнарында каралган башка документлар һәм материаллар.

21 статья. Бюджет турында карар проектына карау

1. Муниципаль берәмлек Советы Башкарма комитет тарафыннан чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар проекты кертелгәннән соң өч көн эчендә аны Лаеш муниципаль районы Контроль-хисап палатасына экспертиза үткәрү өчен жиберә.

2. Контроль-хисап палатасы 10 эш көне дәвамында бюджет турындагы карар проекты турында бәяләмә эзерли.

3. Жирлек бюджеты турындагы карар проекты халык алдында тыңлауларда бастырып чыгарылырга һәм каралырга тиеш.

4. Контроль-хисап палатасы бәяләмәсе һәм ачык тыңлаулар үткәрү нәтижәләре Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карар проекты караганда жирлек Советы комиссиясе тарафыннан исәпкә алына.

5. Бюджет турындагы карар проекты буенча килешмәгән сораулар килеп туган очракта, жирлек Советы Рәисе карары белән килештерү комиссиясе төзелергә мөмкин, аңа жирлек Советы Башкарма комитеты вәкилләренә тигез саны керә.

Килештерү комиссиясе бюджет турындагы карар проекты буенча бәхәслә мәсьәләләргә жирлек Советы рәисе раслаган регламент нигезендә карый.

Комиссия эшләп бетергән бюджет проекты советка раслауга тапшырыла.

6. Жирлек Советы тарафыннан кабул ителгән чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар жирлек Советы Рәисенә кул кую өчен жиберелә.

7. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында жирлекнең карары билгеләнгән тәртиптә рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

8. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында жирлек Советы карары Чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

22 статья. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар проекты кабул итү нәтижәләре һәм бюджет турында карар кабул итү сроклары

1. Жирлек бюджеты турындагы карар жирлек Советы тарафыннан каралырга, расланырга, жирлек Советы Рәисе тарафыннан имзаланырга һәм чираттагы финанс елы башланганчы халыкка житкерелергә тиеш.

Муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары бюджет турындагы карарны үз вакытында карауны, раслауны, имзалауны һәм бастырып чыгаруны тәмин итү буенча үз компетенциясе чикләрендә төрле чаралар күрергә тиеш.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар финанс елы башыннан үз көченә кермәгән очракта, бюджет белән вакытлыча идарә итү Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

IV Бүлек . Бюджет үтәлеше

23 статья. Бюджетны үтәү нигезләре

1. Бюджетның үтәлеше авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан тәмин ителә.

2. Бюджет үтәлеше жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

3. Бюджет касса бердәмлеге принцибы һәм чыгымнарның ведомство буйсынуы нигезендә башкарыла.

4. Бюджет үтәлешенә касса хезмәте Федераль казначылык тарафыннан башкарыла. Бюджетларның үтәлешенә казначылык хезмәте күрсәтү өчен федераль казначылыкта бюджетларның бердәм счетлары ачыла, алар аша бюджет үтәлеше буенча барлык операцияләр башкарыла.

27 статья. Жыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибе тиешле финанс органы (бюджеттан тыш дәүләт фонды белән идарә итү органы) тарафыннан билгеләнә.

Жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү финанс органы житәкчесе (бюджеттан тыш дәүләт фонды белән идарә итү органы) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибе бюджеттан тыш дәүләт фондының идарә органы тарафыннан билгеләнә.

2_1. Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре бюджет турындагы канунга (каرارга) туры килергә тиеш.

Бюджет турындагы канунга (каرارга) үзгәрешләр кертү турында закон (каرار) кабул ителгән очракта, финанс органы житәкчесе (бюджеттан тыш дәүләт фонды идарәсе органы) жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр раслый.

3. Жыелма бюджет язмасына бюджет турындагы канунга (каرارга) үзгәрешләр кертмичә, финанс органы житәкчесе (бюджеттан тыш дәүләт фонды идарәсе органы житәкчесе) карарлары нигезендә үзгәрешләр кертелергә мөмкин:

гавами норматив йөкләмәләрне башкару өчен каралган бюджет ассигнованиеләре бүлешкән очракта, - агымдагы финанс елында аларны үтәү өчен бюджет турында закон (каرار) белән расланган күрсәтелгән ассигнованиеләрнең гомуми күләме чикләрендә, шулай ук аны расланган бюджет ассигнованиеләре составында резервланган акчаларны яңадан бүлү исәбеннән кимендә 5 процентка артып киткән очракта;

бюджет акчаларын алучылар (эш бирүчеләр) функцияләре һәм вәкаләтләре үзгәргән очракта, шулай ук дәүләт (муниципаль) милкен тапшыруга бәйле рәвештә, бюджет акчаларын алучылар (алучылар) карамагындагы үзгәрешкә, дәүләт (муниципаль) ихтыяжларын тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр закупкаларын үзәкләштерүгә, "Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында" 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законның 26 статьясындагы 2 һәм 3 өлешләре нигезендә һәм башкарма хакимият органнары (жирле үзидарә органнары) тарафыннан әлегә Кодексның 154 статьясындагы 5 пункттында каралган бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары акчаларына һәм (яисә) әлегә акчаларны суд чыгымнары өчен түләү, казна учреждениесе тарафыннан түләнергә тиешле салымнар, жыемнар, пенялар, штрафлар суммаларын, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән социаль түләүләргә (гавами норматив йөкләмәләргә кертелгән түләүләрдән тыш) арттыру исәбенә түләтүне күздә тоткан суд актларын үтәгән очракта;

- резерв фондлары акчаларыннан, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында башкача резервланган акчалардан файдаланган (яңадан бүлгән) очракта, бюджет турындагы карарда аларны куллану күләме һәм юнәлешләре күрсәтеп;

конкурс нигезендә бирелә торган бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү очрагында;

бюджет ассигнованиеләре агымдагы финанс елы белән план чоры арасында янадан бүлешкән очракта - тиешле финанс елына дәүләт (муниципаль) хезмәт күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләме турындагы закон (караp) белән каралган чикләрдә;

максатчан билгеләнештәге субсидияләpне, субвенцияләpне, башка бюджетара трансфертларны бирү турында, федераль бюджеттан инфраструктур проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә Россия Федерациясе субъекты бюджетына федераль бюджеттан дотацияләp керү (федераль бюджеттан Россия Федерациясе субъекты бюджетына дотацияләp бирү турында килешү төзү) турында хәбәр алынган очракта һәм, бюджет турындагы закон (караp) белән расланган күләмнәрдән тыш, физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган керемнәpне максатчан билгеләнеше булган акчаларны алган очракта, шулай ук күрсәтелгән акчаларның ихтыяжы булмаганда (кире кайтарылганда) кыскартылган очракта;

муниципаль учреждениеләp тибын (ведомствосын) һәм муниципаль унитар предприятиеләpнәң оештыру-хокукий рәвешләpен үзгәрткән очракта;

- хисап елында әлеге муниципаль контрактларның шартлары нигезендә түләнергә тиешле товарлар белән тәмин итүгә, эшләp башкаpуга, хезмәтләp күрсәтүгә агымдагы елның бюджет ассигнованиеләpе арткан очракта, шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.22 статьясы нигезендә бирелгән йөкләмәләpне казначылык белән тәмин итүнәң үтәлмәгән суммасына, агымдагы финанс елы башына әлеге муниципаль контрактларны үтәү өчен әлеге муниципаль контрактларны үтәү өчен файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләpнәң әлеге караpда билгеләнгән таләпләp нигезендә әлеге муниципаль контрактларны үтәү өчен кулланылмаган калдыгыннан артмаган күләмдә, агымдагы финанс елы башына;

хисап финанс елында финанс белән тәмин итү чыганагы мондый субсидияләp булган субсидияләp алучыларның акчалата йөкләмәләpен түләү өчен кирәкле чаралар чикләpендә бирелгән юридик затларга субсидияләp бирү өчен агымдагы финанс елы башына файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләpе әлеге Кодекста билгеләнгән таләпләp нигезендә субсидияләp бирүгә файдаланылмаган калдыктан артыграк булмаган күләмдә агымдагы финанс тәминаты чыганагы булган юридик затларга субсидияләp бирү өчен бюджет ассигнованиеләpе арттырылган очракта;

бюджет инвестицияләpен гамәлгә ашыpуга бюджет ассигнованиеләpен янадан бүлү очрагында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.2 статьясындагы 2 пункттында һәм 79 статьясындагы 2 пункттында күрсәтелгән караpларга, муниципаль контрактларга яисә капитал салуларны гамәлгә ашыpуга субсидияләp бирү турында килешүләpгә үзгәрешләp кертелгәннән соң күрсәтелгән муниципаль милек объектына капитал салуларны финанс белән тәмин итү ысулы үзгәргәндә муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыpуга субсидияләp (юл фондларының бюджет ассигнованиеләpеннән тыш) бирелгән очракта, шулай ук инвестицияләpне нигезләүне әзәрләү һәм аның технологик һәм бәя аудитын уздыpу максатларында, әгәр Россия Федерациясе законнары нигезендә инвестицияләpне нигезләүне әзәрләү мәжбүри булса.

электрон сертификаттан файдаланып сатып алына торган товарларның, эшләрнен, хезмэт күрсәтүләрнең аерым төрләрэн, аерым төрләрэн, федераль законда билгеләнгән очрақларда, ағымдагы финанс елы башына файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләрнең әлегә Кодекста билгеләнгән таләпләр нигезендә күрсәтелгән максатларга файдаланылмаган калдыгыннан артмаган күләмдә түләүгә ағымдагы финанс елында бюджет ассигнованиеләре арттырылган очрақта.

Әлегә пунктның бишенче абзацында күрсәтелгән федераль бюджет акчалары Россия Федерациясе Финанс министрлығына карый. Әлегә пунктның бишенче абзацында күрсәтелгән Россия Федерациясе субъекты бюджеты, жирле бюджет акчалары тиешле финанс органына йә Россия Федерациясе субъекты законы, муниципаль берәмлек вәкиллекле органының бюджет хокук мөнәсәбәтләрэн жайга салучы муниципаль хокукый акты (бюджет турындагы кануннан (карадан) белән билгеләнгән очрақларда, бюджет акчаларын баш бүлүчегә каралган. Әлегә пунктның бишенче абзацында күрсәтелгән акчалардан файдалану (файдалану турында, аларны яңадан бүлү турында карарлар кабул итү тәртибе) тиешенчә Россия Федерациясе Хөкүмәте, Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенен югары башкарма органы, жирле администрация тарафыннан билгеләнә, моңа әлегә Кодекста билгеләнгән очрақлар керми.

Әлегә пунктта билгеләнгән нигезләрдә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турындагы карар белән расланган бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә гамәлгә ашырыла, моңа әлегә пунктның сигезенче һәм унынчы абзацларында билгеләнгән нигезләр керми, алар нигезендә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турында карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләмен арттырып башкарылырга мөмкин.

4. Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибендә бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бүлекчеләр, максатчан маддәләр, максатчан маддәләр, чыгымнар төрләрнең төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча йә бюджет акчаларының төп бүлүчеләре, бүлекләр, бүлекчеләр, максатчан маддәләр (дәүләт (муниципаль) программалары һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), бюджет чыгымнары классификациясенен чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча жыелма бюджет язмалары һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын раслау күздә тотыла.

Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибендә бюджет чыгымнары классификациясенен чыгымнар төрләре төркемнәре, төркемчәләре (төркемнәре, төркемчәләре һәм элементлары) буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын, шул исәптән төрле максатчан статьялар һәм (яисә) бюджет чыгымнары төрләре, бюджет акчаларын баш бүлүчеләр өчен дифференциацияләнгән раслау каралырга мөмкин.

Федераль бюджетның жыелма бюджет язмасын төзегәндә һәм алып барганда аның күрсәткечләре федераль бюджет чараларын баш бүлүчеләр, бүлекләр, бүлекчеләр, максатчан маддәләр (Россия Федерациясе дәүләт программалары һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), чыгымнар төрләре төркемнәре буенча раслана.

Федераль бюджет акчаларын баш бүлүчеләр өчен федераль бюджетның жыелма бюджет язмасына һәм бюджет йөкләмәләре лимитына үзгәрешләр кертү Россия Федерациясе Финанс министры яисә аның вазыйфаларын башкаручы зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 190 һәм 191 статьяларында каралган очрактардан тыш, чираттагы финанс елы башланганчы бюджет акчаларының баш бүлүчесенә житкерелә .

Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибе белән жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертүнең иң чик сроклары, шул исәптән әлеге статьяда күрсәтелгән нигезләрнең төрле төрләре буенча дифференциацияләнган билгеләнергә мөмкин.

1. 5. Жыелма бюджет язмасына бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре кертелә, бюджетның бердәм сетында калдыктар белән идарә итү операцияләреннән тыш.»;

2. Россия Федерациясе Финанс министры (Россия Федерациясе бюджеттан тыш дәүләт фонды идарәсе органы житәкчесе) карарлары нигезендә әлеге статьяның 3 пунктында билгеләнган нигезләргә өстәмә рәвештә федераль бюджет турындагы федераль законга үзгәрешләр кертмичә генә федераль бюджетның жыелма бюджет язмасына (Россия Федерациясе бюджеттан тыш фонды бюджетының жыелма бюджет язмасына) түбәндәге нигезләрдә үзгәрешләр кертеләргә мөмкин:

әлеге Кодекстың 94 статьясы нигезендә Россия Федерациясенә бурыч йөкләмәләрен кыскарта торган түләүләр башкарылган очракта;

федераль бюджеттан тыш дәүләт фондлары эшчәнлеген координацияләүне гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органының Россия Федерациясе бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының жыелма бюджет язмаларына тиешле үзгәрешләр кертәп, агымдагы финанс елында гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә федераль бюджет акчалары күрсәтмәсендә каралган бюджетара трансфертларның гомуми күләме чикләрендә гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә Россия Федерациясе бюджеттан тыш дәүләт фондлары эшчәнлеген координацияләүне гамәлгә ашыручы тәкъдиме нигезендә федераль бюджет ассигнованиеләре бүленгән очракта;

федераль бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары төрләре арасында федераль бюджет дефицитын финанслау чыганакалары төрләре арасында федераль бюджет дефицитын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләренә гомуми күләме чикләрендә, тиешле финанс елына каралган, яңадан бүленгән очракта;

бюджет ассигнованиеләре бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга яңадан кертелгән очракта һәм федераль адреслы инвестиция программасында каралган Россия Федерациясе дәүләт милке объектларына капитал салуларны (Федераль юл фондының бюджет ассигнованиеләреннән тыш) гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү, федераль адреслы инвестиция программасына кертелгән чараларны (урланган инвестиция проектларын) төгәлләштерүгә бәйле рәвештә;

бюджет ассигнованиеләре Россия Федерациясе Кораллы Көчләрен, башка гаскәрләрен, хәрби формираниеләрен һәм органнарны, хәрби судларны, жинаять-үтәтү системасы учреждениеләрен һәм органнарын, Россия Федерациясенә мәжбүри үтәләше органнарын, Федераль фельдъегерия элементәсе органнарын тотуга һәм аларга хезмәт күрсәтүгә, хәрби кадрлар әзерләүгә һәм тәмин итүнең башка

төрлөрөнө бэйле үзара исәп-хисапларны тээмин итү максатларында федераль бюджет чараларын баш бүлүчөлөр арасында янадан бүленгән очракта;

Россия Федерациясе Президенты, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары нигезендә грантлар һәм стипендияләр бирүгә бэйле рәвештә бюджет ассигнованиеләре (конкурс нигезендә бирелә торган бюджет ассигнованиеләреннән тыш) янадан бүленгән очракта;

Россия Федерациясе Федераль Собраниеһе палаталары эшчәнлеген тээмин итүгә каралган бюджет ассигнованиеләре янадан бүленгән очракта;

Россия Федерацияһенең дәүләт бурычына хезмәт күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләре аны хезмәт күрсәтүгә каралган бюджет ассигнованиеләренен гомуми күләме чикләрендә янадан кертелгән очракта;

«Дәүләт оборона заказы турында» 2012 елның 29 декабрҙәге 275-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә кораллануның дәүләт программасын тээмин итү максатларында дәүләт оборона заказын гамәлгә ашыруга каралган бюджет ассигнованиеләре янадан кертелгән очракта, шулай ук Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә кабул ителә торган дәүләт оборона заказының дәүләт заказчылары карарлары нигезендә;

федераль законнар, Россия Федерациясе Президенты, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары нигезендә түбәндәгеләрдә каралган бюджет ассигнованиеләре янадан бүленгән очракта:

Бәйсез Дәүләтләр Бердәмлеге пространствосында төзелгән халыкара оешмалар һәм берләшмәләр эчтәлегендә өлөшлөп катнашуға, чит дәүләтләр, халыкара икътисадый һәм финанс оешмалары һәм форумнар алдында Россия Федерациясе йөкләмәләрен үтәүгә, халыкара эһәмияттәге чаралар эзерләүгә һәм уздыруға, халыкара эһәмияттәге чаралар эзерләүгә һәм уздыруға, халыкара икътисадый һәм финанс оешмаларында һәм форумнарда Россия Федерациясе катнашуына бэйле чаралар эзерләүгә һәм уздыруға, халыкара суд органнарының һәм чит дәүләтләрнең суд органнарының суд актларын үтәүгә, халыкара суд һәм юридик бәхәсләрендә Россия Федерациясе мәнфәгатләрен халыкара суд һәм башка бәхәсләрдә, юридик һәм адвокатлык хезмәтләрендә, чит дәүләтләрнең суд органнарында суд процесслары кысаларында төзелгән жәмәгать килешүләрендә түләү, тышкы икътисадый эшчәнлек белән бэйле чаралар күрүгә бэйле суд гамәлләрен;

гражданлык персоналының, хәрби хезмәткәрләрнең һәм аларга тиңләштерелгән затларның хезмәте өчен, хәрби хезмәткәрләргә һәм аларга тиңләштерелгән затларга эштән киткәндә пособиеләр, башка пособиеләр һәм компенсацияләр түлүгә, дәүләт граждан хезмәткәрләре, гражданлык персоналы, хәрби хезмәткәрләр һәм аларга тиңләштерелгән федераль башкарма хакимият органнары затлары санын реформалауға, оптимальләштерүгә бэйле рәвештә;

Россия Федерациясе бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының балансылыгын тээмин итүгә, мәжбүри пенсия иминләштерүенә һәм иминият кертемнәре тарифлары түбәнәюгә бэйле рәвештә Россия Федерациясе бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының төшөп калган керемнәрен компенсацияләүгә;

Россия Федерациясе Пенсия фонды, Россия Федерациясе Социаль иминләштерү фонды бюджетларын үтәү барышында барлыкка килгән бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, социаль түләүләрнең (хезмәтләрнең) аерым төрләрэн финанс белән тәмин итү өчен халыкның пенсия һәм социаль тәминатына (әлеге пунктның үнөчөнче абзацында күрсәтелгән бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлүдән тыш);

тиешле бюджет ассигнованиеләренә ихтыяж билгеләнгән тәртиптә расланганнан соң гражданнарның аерым категорияләренә социаль ярдәм күрсәтүгә;

дәүләт хакимиятенә федераль органнарын (дәүләт органнарын) бетерү һәм үзгәртеп коруга бәйле чараларга;

Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары нигезендә Россия Федерациясе Хөкүмәтенә резерв фондының бюджет ассигнованиеләре, шулай ук максатчан билгеләнеше булган бюджетара трансфертлар бирүгә федераль бюджеттан бюджет ассигнованиеләре арттырылган очракта, агымдагы финанс елына федераль бюджет турында федераль закон белән расланган чыгымнарның гомуми күләмен арттырып, 94 статьяның 4 пунктындагы бишенче, унынчы һәм үнберенче абзацлар, 132 статьясындагы 4_2 пункты, 132_1 статьясындагы 3 пункты һәм 242 статьясындагы 1 пункты нигезендә федераль бюджет турында федераль закон белән расланган чыгымнарның гомуми күләмен арттырып;

хисап финанс елында финанс белән тәмин итү чыганагы мондый субсидияләр булган субсидияләр алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәкле чаралар чикләрендә бирелгән юридик затларга субсидияләр бирү өчен агымдагы финанс елы башына файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре әлеге Кодекста билгеләнгән таләпләр нигезендә субсидияләр бирүгә файдаланылмаган калдыктан артыграк булмаган күләмдә агымдагы финанс тәминаты чыганагы булган юридик затларга субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләре арттырылган очракта;

«Хәрби хезмәткәрләр, гражданнар гомерен һәм сәламәтлеген мәжбүри дәүләт иминләштерүе турында» хәрби жыеннарга чакырылган гражданнарның, Россия Федерациясе эчке эшләр органнарының, Дәүләт янгынга каршы хезмәтенә, жинаять-үтәтү системасы учреждениеләре һәм органнары хезмәткәрләренә, Россия Федерациясе милли гвардия гаскәрләре хезмәткәрләренә, Россия Федерациясе мәжбүри үтәтү органнары хезмәткәрләренә гомерен һәм сәламәтлеген мәжбүри дәүләт иминләштерүе турында» 1998 елның 28 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Россия Федерациясе законнары белән хәрби хезмәт каралган федераль башкарма хакимият органы яисә федераль дәүләт органы мәжбүри дәүләт иминиятен гамәлгә ашыру бурычларын үтәмәгән очракта, күрсәтелгән Федераль законда каралган вакыйгалар барлыкка килгәндә, мәжбүри дәүләт иминиятен гамәлгә ашырганда иминият суммалары исәпкә алынса;

улав капиталының расланган күләме турында федераль законнар нигезендә кабул ителгән карарларны үтәгән очракта;

Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән очракларда һәм тәртиптә Россия Федерациясе дәүләт программаларын гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә каралган бюджет ассигнованиеләре, Россия Федерациясе дәүләт программалары һәм (яисә) аларның структур элементлары арасында, шул исәптән агымдагы финанс елы белән план чоры арасында тиешле бюджет ассигнованиеләрен яңадан

бүлү белән бергә, федераль бюджетның тиешле дәүләт программасын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләренәң гомуми еллык күләменәң 10 процентында, тиешле финанс елына бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләмен федераль бюджет турында каралган федераль закон белән каралган күләмен арттырмыйча, ел дәвамында тулаем алганда ел дәвамында арттырылган очракта;

Россия Федерациясә Хөкүмәтә билгеләгән очрақларда һәм тәртиптә кабул ителә торган карарлар, бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга каралган яисә Россия Федерациясә дәүләт милкә объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү, юридик затларга әлегә Кодексның 78 статьясындагы 8 пункты һәм 3 пунктының 3 пункты нигезендә субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре әлегә Кодексның 80 статьясындагы 1 пунктының өченчә абзацы нигезендә бюджет инвестицияләре бүлөп бирелгән очракта, шулай ук федераль бюджеттан Россия Федерациясә субъектлары дәүләт милкә объектларына (муниципаль милкә) капитал салуларны финанслауга Россия Федерациясә субъектлары бюджетларына субсидияләр бирү өчен әлегә Кодексның 78 статьясындагы 8 пункты һәм 3 пунктының 3 пункты 3 бүлөгә нигезендә субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре бирү;

Россия Федерациясә Хөкүмәтенәң резерв фондының бюджет ассигнованиеләре тиешле финанс елына каралган башка бюджет ассигнованиеләрен тиешле киметү исәбенә арткан очракта;

Россия Федерациясә Президенты һәм (яисә) Россия Федерациясә Хөкүмәтә тарафыннан Россия Федерациясенәң кыйммәтле металллар һәм кыйммәтле ташлар фондыннан кыйммәтле металл һәм кыйммәтле ташларны сату суммасын, агымдагы финанс елына федераль бюджет турында федераль законда каралган күләмнәрдән тыш, Россия Федерациясенәң кыйммәтле металл һәм кыйммәтле ташлар сатып алу суммасын арттыру турында карар кабул ителгән очракта.

Федераль бюджетның (Россия Федерациясә бюджеттан тыш дәүләт бюджеты) жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керткәндә, әлегә пункт нигезендә хезмәт өчен түләүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру, федераль бюджет турындагы федераль законга (Россия Федерациясә бюджеттан тыш фонды бюджеты турындагы федераль закон) үзгәрешләр кертмичә генә, әлегә пунктның унөчөнчә абзацында билгеләнгән очрақлардан тыш, рөхсәт ителми.

7_1. Федераль бюджетның жыелма бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләмә агымдагы финанс елына федераль бюджет турында федераль закон белән расланган федераль бюджет чыгымнарының гомуми күләменәң әлегә Кодексның 241 статьясындагы 14 пункты нигезендә гамәлгә ашырыла торган мөлкәти кертем бирүгә бюджет ассигнованиеләре күләменәң арттырырга мөмкин.

7_2. Россия Федерациясә Финанс министры карарлары нигезендә әлегә статьяның 3 һәм 7 пунктларында билгеләнгән нигезләргә өстәмә рәвештә федераль бюджетның жыелма бюджет язмасына, федераль бюджет турында федераль законга үзгәрешләр кертмичә, федераль бюджет акчаларының баш күрсәтмәсендә (кораллануның дәүләт программасын гамәлгә ашыруга каралган бюджет ассигнованиеләреннән тыш), күрсәтелгән бюджет ассигнованиеләре күләменәң 10 проценты күләмендә үзгәрешләр кертелгә мөмкин.

Элеге пунктта каралган янадан бүлү башкарма хакимиятнең федераль органнары булган федераль бюджет акчалары баш күрсәтмәсендә каралган бюджет ассигнованиеләренә карата гына гамәлгә ашырыла:

дәүләт сәясәтен эшләү һәм гамәлгә ашыру, оборона өлкәсендә, эчке эшләр өлкәсендә, Россия Федерациясе милли гвардия гаскәрләре эшчәнлегә өлкәсендә, дәүләт сагы өлкәсендә, разведка эшчәнлегә өлкәсендә норматив-хокукый жайга салу функцияләре;

Россия Федерациясендә мобилизацион эзерлек һәм мобилизация өлкәсендә Россия Федерациясе Президенты тарафыннан вәкаләтләр үтәлешен тәэмин итү функцияләре, Россия Федерациясендә федераль фельдъегер элементәсен тәэмин итү өлкәсендә махсус функцияләр;

Россия Федерациясе иминлеген тәэмин итү өлкәсендә дәүләт идарәсе.

Федераль бюджет турында федераль законга үзгәрешләр кертмичә элеге пункт нигезендә федераль бюджетның жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керткәндә түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

хезмәт өчен түләүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру (акчалата түләү, акчалата бүләкләү, акчалата хезмәт хақы);

башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен киметү.

Элеге пунктта каралган нигез элеге статьяның 3 һәм 7 пунктларында каралган нигезләренә куллану мөмкин булмаган очракта гына кулланыла.

7_3. Россия Федерациясе Финанс министрлыгы элеге статьяның 7_2 пунктында каралган нигез буенча федераль бюджетның жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү һәм аларны Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасының милли оборонаны, милли иминлекне һәм хокук саклау эшчәнлеген тәэмин итүгә юнәлдерелгән чыгымнарын карау буенча комиссиясенә (алга таба элеге пунктта - Комиссия) нигезләү буенча тәкъдимнәр кертә, ул "Дәүләт сәре турында" 1993 елның 21 июлендәге 5485-І номерлы Россия Федерациясе Законы нигезендә билгеләнгән таләпләренә үтәп.

Комиссия элеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән тәкъдимнәр керткән көннән алып бер эш көннән дә соңга калмыйча федераль бюджетның жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертүгә килешү яисә килешмәү турында карар кабул итә. Комиссия карары Россия Федерациясе Финанс министрлыгына һәм Россия Федерациясе Хисап палатасына жиберелә.

Комиссия элеге пунктның икенче абзацында күрсәтелгән вакытта аны карауга кертелгән тәкъдимнәр турында карар кабул итмәгән очракта, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы федераль бюджетның жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертү турында карар кабул итәргә хокуклы.

7_4. Россия Федерациясе Финанс министрлыгы Дәүләт Думасына һәм Россия Федерациясе Федераль Собрание Федерация Советына, Россия Федерациясе Хисап палатасына күрсәтелгән үзгәрешләр кертелгән көннән алып өч эш көне

эчендә федераль бюджетның жыелма бюджет язмаларының расланган күрсәткечләренә үзгәрешләр кертү турында мәгълүмат жиберә.

7_5. Россия Федерациясе Финанс министрлыгы әлеге статьяның 7 пунктының егерме өченче - егерме бишенче абзацларында каралган нигезләрдә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү буенча тәкъдимнәр кертә, аны ағымдагы финанс елында һәм план чорында бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү буенча Россия Федерациясе Федераль Собрание комиссиясенә карау өчен (алга таба әлеге пунктта - Комиссия) карый. Күрсәтелгән тәкъдимнәр Комиссия тарафыннан Дәүләт Думасына, Федерация Советына һәм Россия Федерациясе Хисап палатасына жиберелә.

Комиссия составына Дәүләт Думасыннан һәм Федерация Советыннан тугыз вәкил кертелә. Дәүләт Думасыннан комиссия составы Дәүләт Думасы карары белән раслана. Комиссиянең Федерация Советыннан составы Федерация Советы карары белән раслана.

Комиссия әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән тәкъдимнәр кәргән көннән соң өч эш көненнән дә соңга калмыйча федераль бюджетның жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертүгә йә күрсәтелгән тәкъдимнәрне Дәүләт Думасына карауга кертү турында карар кабул итә. Комиссия карары Россия Федерациясе Финанс министрлыгына, Дәүләт Думасына, Федерация Советына һәм Россия Федерациясе Хисап палатасына жиберелә.

Комиссия әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән тәкъдимнәр кәргән көннән алып өч эш көне эчендә аны карауга кертелгән тәкъдимнәр турында карар кабул итмәгән очракта, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән орган федераль бюджетның жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертү турында карар кабул итәргә хокуклы.

7_6. Россия Федерациясе Сәламәтлек саклау министрлыгы әлеге Кодексның 242 статьясындагы 5_2 пунктында каралган карарларны ағымдагы финанс елында һәм план чорында бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү буенча Россия Федерациясе Федераль Собрание комиссиясенә карау өчен тәкъдим итә (алга таба әлеге пунктта - Комиссия). Әлеге тәкъдимнәр Комиссия тарафыннан Дәүләт Думасына, Федерация Советына, Россия Федерациясе Хисап палатасына жиберелә.

Комиссия әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән тәкъдимнәр кәргән көннән соң өч эш көненнән дә соңга калмыйча Федераль мәжбүри медицина иминияте фонды бюджетының жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертүгә йә күрсәтелгән тәкъдимнәрне Дәүләт Думасына карауга кертү турында карар кабул итә. Комиссия карары Россия Федерациясе Сәламәтлек саклау министрлыгына, Дәүләт Думасына, Федерация Советына, Россия Федерациясе Хисап палатасына жиберелә.

Әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән тәкъдимнәр кәргән көннән соң комиссия өч эш көне эчендә алар турында карар кабул итмәгән очракта, Россия Федерациясе Сәламәтлек саклау министрлыгы Федераль мәжбүри медицина иминияте фонды бюджетының жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертү турында карар кабул итәргә хокуклы.

3. Бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган Россия Федерациясе субъектлары законнары һәм муниципаль берәмлекләренә вәкиллекле органнары

муниципаль хокукый актлары (Россия Федерациясе субъектының Россия Федерациясе субъекты бюджеты турындагы законнан, Россия Федерациясе субъектының территориаль дәүләт бюджеттан тыш фонды бюджеты турындагы законнан һәм жирле бюджет турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының муниципаль хокукый актыннан тыш) бюджет турындагы канунга (карарга) үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына бюджет турындагы канунга (карарга) үзгәрешләр кертмичә генә, бюджет турындагы канунга (бюджеттан тыш территориаль дәүләт фондына идарә органы житәкчесенең) карарлары нигезендә үзгәрешләр кертү өчен өстәмә нигезләр каралырга мөмкин һәм (яисә) бюджет турындагы канунда күрсәтелгән законнарда (карагда) өстәмә нигезләмәләр билгеләү турында нигезләмәләр каралырга мөмкин.

4. Әлеге статьяның 7 пунктының егерме өченче һәм егерме дүртенче абзацларында каралган карарлар нигезендә федераль бюджеттан бирелә торган акчаларга әлеге Кодексның 130 статьясындагы 1 пунктының (Россия Федерациясе субъектлары бюджетларына субсидияләр һәм субвенцияләр өлешендә) өченче абзацының, 3 пунктының бишенче һәм алтынчы абзацларының, 132 статьясындагы 4 пунктының 1 һәм 4_1 пунктының беренче һәм икенче абзацларының, 132_1 статьясындагы 1 пунктының һәм 1_2 пунктының беренче абзацларының, 133 статьясындагы 2 пунктының 2 пунктының 2 абзацларының нигезләмәләре кагылмый.

5. Әлеге статьяның 3 пунктында каралган карарлар һәм әлеге статьяның 8 пункты нигезендә каралган нигезләр нигезендә Россия Федерациясе субъектлары бюджетларыннан бирелә торган акчаларга әлеге Кодексның 133 статьясындагы 3 пунктының 3 пунктының, 3 статьясындагы 3 пунктының алтынчы һәм жиденче абзацларының, 139 статьясындагы 4 пунктының беренче һәм бишенче абзацларының, 139_1 статьясындагы беренче өлешенең һәм жиденче абзацларының, 140 статьясындагы 5 пунктының нигезләмәләре кагылмый.

11. Әлеге Кодексның 242 статьясындагы 5_2 пунктында каралган карарлар нигезендә Федераль мәҗбүри медицина иминияте фонды бюджетыннан бирелә торган акчаларга әлеге Кодексның 133_2 статьясындагы 3 пункты нигезләмәләре кагылмый.

28 статья. Касса планы

1. Касса планы астында бюджетка керемнәрнең һәм агымдагы финанс елында бюджеттан күчermәләрнең фаразлануы, шул исәптән вакытлыча касса аермасын һәм вакытлыча буш акчалар күләмен билгеләү максатларында күздә тотыла.

2. Финанс органы (дәүләт бюджеттан тыш фонды белән идарә итү органы) касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет чараларын баш урнаштыручылар, бюджет керемнәренең баш администраторлары, бюджет дефицитын финанслау чыганакларының төп администраторлары тарафыннан касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләрнең составын һәм срокларын билгели.

Дәүләт (муниципаль) контрактларын, башка шартнамәләрне түләү буенча бюджеттан күчөрүләрне фаразлау дәүләт (муниципаль) ихтыяжларын тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алуны планлаштырганда

билгелэнгән дәүләт (муниципаль) контрактлары, башка шартнамәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү срокларын һәм күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

Касса планын төзү һәм алып бару финанс органы (дәүләт бюджеттан тыш фонд белән идарә итү органы) яки башкарма хакимиятнең вәкаләтле органы (жирле администрация) тарафыннан башкарыла.

Федераль бюджет үтәлешенең касса планын төзү һәм алып баруны федераль казначылык гамәлгә ашыра.

29 статья. Керемнәр буенча бюджет үтәлеше

Муниципаль берәмлек бюджетының керемнәр буенча үтәлешен күздә тотат:

- агымдагы финанс елында гамәлдә булган нормативлар, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, бюджет турында карар һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре, Татарстан Республикасы Законнары нигезендә Федераль казначылык органнары һәм бюджетка бүтән керемнәр нигезендә кабул ителгән башка муниципаль хокукый актлар буенча билгелэнгән нормативлар буенча билгеләнә торган салымнарны, жыемнарны һәм башка керемнәрне бүлүдән бердәм бюджет сәетына керемнәрне күчерү.;
- артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түлэнгән яки артык алынган суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар суммасы һәм артык алынган суммаларга исәплэнгән процентлар.;
- Россия Федерациясе законнары нигезендә артык түлэнгән яки артык алынган суммаларны исәпкә алу;
- Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләрнең бюджет керемнәре администраторы тарафыннан ачыклау;
- Федераль казначылык тарафыннан артык түлэнгән яисә артык түлэнгән салымнар, жыемнар һәм башка түләүләр суммаларын кире кайтару (зачет, төгәлләштерү) өчен кирәкле артык бүленгән суммаларны, акчаларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммаларын һәм артык алынган суммаларга исәплэнгән процентларны, тиешле бюджетларның бердәм сәетларыннан Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында керемнәрне исәпкә алу һәм аларны бүлү өчен, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгелэнгән Федераль казначылыкның тиешле сәетларына күчерү.

30 статья. Чыгымнар буенча бюджет үтәлеше

Чыгымнар буенча бюджет үтәлеше Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла.

1. Чыгымнар буенча жирлек бюджеты, санкционирование һәм финанслау буенча мәжбүри гамәлгә ашырыла торган процедураларны үтәп, бюджетның бердәм сәетында бюджет акчаларының факттагы булуы чикләрендә үтәлә.

Бюджетның чыгымнар буенча үтәлешен күздә тотат:

- Бюджет йөкләмәләрен кабул итү;
- акчалата йөкләмәләрне раслау;
- акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү;
- акчалата йөкләмәләрнең үтәлешен раслау.

2. Бюджет йөкләмәләре аңа житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә бюджет акчаларын алучы тарафыннан кабул ителә.

Бюджет акчаларын алучы бюджет йөкләмәләрен муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән бүтән шартнамәләр төзү юлы белән яисә закон, башка хокукый актлар, килешү нигезендә кабул итә.

4. Бюджет акчаларын алучы казначылык түләүләрен башкару турындагы боезык нигезендә (алга таба - күрсәтмә) һәм аларны түләүне санкцияләү өчен кирәкле башка документлар нигезендә, ә оператив-эзләү чараларын башкаруга һәм зыян күрүчеләргә, шаһитларга һәм жинаять суд эшендә катнашучыларга карата куркынычсызлык

чараларын гамәлгә ашыруга бәйле очрактарда, бюджет акчалары хисабына акча йөкләмәләрен күрсәтмәләр нигезендә (алга таба-күрсәтмә) түләү бурычын раслый.

5. Бюджет һәм акчалата йөкләмәләрне исәпкә кую, акча йөкләмәләрен түләүне санкцияләү вакытында контроль гамәлгә ашырыла.:

- бюджет йөкләмәләренең тиешле лимитларын яисә бюджет акчаларын алуыга житкерелгән бюджет ассигнованиеләрен, шулай ук бюджет йөкләмәсе турындагы мәгълүматның бюджет чыгымнары классификациясе кодына туры килүе белән Бюджет йөкләмәләрен арттырмау;

- тиешле бюджет йөкләмәсе турындагы мәгълүматның акчалата йөкләмәсе турындагы мәгълүматның исәпкә куелуы;

- акчалата йөкләмәне түләү өчен эш итүдә күрсәтелгән мәгълүматка, акчалата йөкләмә турында мәгълүматка туры килү-килмәү;;

- акчалата йөкләмәнең барлыкка килүен раслаучы документлар булу.

Бюджет йөкләмәсе муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән очракта, өстәмә рәвештә муниципаль контракт турындагы белешмәләренең муниципаль ихтияжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнарында каралган контрактлар реестрындагы белешмәләренең һәм муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсе, муниципаль контракт шартлары нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсе турындагы белешмәләренең муниципаль контракт шартларына туры килүен контрольдә тоту гамәлгә ашырыла.

Гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү бюджет акчаларын алуыга житкерелгән бюджет ассигнованиеләре чикләрендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

5. Акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау физик яисә юридик затлар файдасына бюджетның бердәм счетыннан, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан акчаларны күчүне раслый торган түләү документлары, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен үтәү буенча акчалата булмаган операцияләр үткәрүне раслый торган башка документларны тикшерү нигезендә гамәлгә ашырыла.

31 статья. Бюджет язмасы

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләренең финанс органы тарафыннан расланган лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет йөкләмәләре чыгымнары һәм лимитлары буенча бюджет язмасы күрсәткечләре, әлеге Кодексның 190 һәм 191 статьяларында каралган очрактардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын бүлүчеләргә һәм (яисә) алучыларга житкерелә.

3. Бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм элементлары) буенча расланган бюджет йөкләмәләре лимитларын детальләштерүне гамәлгә ашыру хокукын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

4. Жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәртү рөхсәт ителми.

31 статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтәлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтөлеше жыелма бюджет язмасы нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының Баш администраторлары тарафыннан, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә, бюджетның бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш, бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының Баш администраторлары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәргә тиешле акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

32 статья. Шәхси счетлар

1. Бюджет вәкаләтләре кысаларында бюджет үтөлеше буенча операцияләрне исәпкә алу Федераль казначылыкта Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

2. Федераль казначылыкта шәхси счетларны ачу һәм алып бару Федераль казначылык тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

33 статья. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенә бюджет сметасы Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алып барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченә бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы булып торучы казна учреждениесенә бюджет сметасы әлеге орган житәкчесе тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенә бюджет сметасының расланган күрсәткечләре казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәмин итү буенча бюджет йөкләмәләрен кабул итү һәм (яки) үтәү өчен аңа житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларына туры килергә тиеш.

34 статья. Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Чыгымнар буенча бюджетны үтәүне оештырганда бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә һәм алучыларга агымдагы финанс елының тиешле чорында акчалата йөкләмәләрне түләүнең иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләмнәрен) раслау һәм житкерү карала.

2. Финанслауның иң чик күләме, тулаем алганда, бюджет акчаларын баш бүлүчегә һәм алучыга карата, бюджет акчаларын баш бүлүчеләрен һәм алучыларны финанслауга гаризалар нигезендә, агымдагы финанс елы башыннан ай саен яки квартал саен арта бара торган нәтижә белән билгеләнә.

35 статья. Бюджет үтөлешендә бюджет турындагы карар белән расланганнан тыш фактта алынган керемнәрдән файдалану

1. Жирле бюджетны үтәгәндә бюджет турындагы карар белән расланган керемнәрен гомуми күләмнән тыш фактта алынган керемнәр, агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурычларны түләүгә, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 статьясындагы 3 пункттында каралган бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, муниципаль берәмлекнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә юнәлдерелергә мөмкин.

2. Максатчан билгеләнеше булган (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта), шул исәптән әлеге Кодекстың билгеләнгән тәртиптә бюджетка керә торган субвенцияләр, субсидияләр, башка бюджетара трансфертлар, шулай ук бюджет

үтөлөшө турында карар белән расланган керемнөрдөн тыш фактта субвенцияләр, фактта алынган физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган кертемнәр күрсәтелгән акчаларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү белән арттыруга жибәрелә.

36 статья. Агымдагы финанс елы тәмамлану

1. Бюджет үтөлөшө буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана, әлегә статьяның 2 пункттында күрсәтелгән операцияләрдән тыш.

2. Федераль казначылык органнары тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 40 статьясы нигезендә хисап финанс елы керемнәрен Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында бүлү буенча операцияләргә тәмамлау һәм аларны тиешле бюджетларга күчерү агымдагы финанс елының беренче биш көнөндә башкарыла. Күрсәтелгән операцияләр хисап финанс елы бюджеты үтөлөшө турындагы хисапта чагылдырыла.

3. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көчөнә керә.

Агымдагы финанс елының соңгы эш көнөнә кадәр бюджет үтөлешенә касса хезмәтә күрсәтүче орган билгеләнгән тәртиптә бюджетның бердәм счетында калган акчалар чикләрендә бюджет йөкләмәләрен түлөргә тиеш.

4. Бюджет акчаларын алучылар тарафыннан бюджетның бердәм счетында кулланылмый калган бюджет акчаларының калдыклары агымдагы финанс елының соңгы ике эш көнөнән дә соңга калмыйча бюджет акчаларын алучылар тарафыннан бердәм бюджет хисабына күчәргә тиеш.

5. Агымдагы финанс елының 1 гыйнварына кулланылмаган, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертлар агымдагы финанс елының беренче 15 эш көне дәвамында бюджет керемнә кире кайтарылырга тиеш.

Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көчөнә керә.

Агымдагы финанс елының соңгы эш көнөнә кадәр бюджет үтөлешенә касса хезмәтә күрсәтүче орган билгеләнгән тәртиптә бюджетның бердәм счетында калган акчалар чикләрендә бюджет йөкләмәләрен түлөргә тиеш.

Бюджет акчаларының баш администраторы тарафыннан максатчан билгеләнеше булган, максатчан билгеләнеше булмаган, максатчан кулланылмаган бюджетара трансфертларга ихтыяж булу (булмау) турында Карар кабул итү, шулай ук күрсәтелгән бюджетара трансфертларны кире кайтару, аларга ихтыяж булу турында Карар кабул иткәндә бюджет чыгымнары турындагы хисап нигезендә гамәлгә ашырыла., күрсәтелгән акчалар кергән көннән алып 30 календарь көнөнән дә соңга калмыйча бирелә.

Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларның файдаланылмаган калдыгы тиешле бюджет керемнә күчәргә өчен очракта, күрсәтелгән акчалар тиешле финанс органы тарафыннан Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә үтәп билгеләнә торган тәртиптә бюджет керемнә алынырга тиеш.

V Бүлек . Бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау

37 статья. Бюджет исәбе һәм бюджет хисапчылыгы нигезләре

1. Бюджет исәбенә һәм бюджет хисаплылығының бердәм методологиясе Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет исәбе асыл жирлегенә финанс һәм финанс булмаган активлары һәм йөкләмәләре торышы турында акчалата чагылыштагы мәғлүмат жыю, теркәү һәм гомумиләштерүнең, шулай ук әлеге активларны һәм йөкләмәләрне үзгәртә торган операцияләр турында мәғлүмат жыюның, теркәүнең һәм гомумиләштерүнең жайга салынган системасыннан гыйбарәт.

Бюджет исәбе Россия Федерациясенә бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар планнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе счетлары планы һәм аны куллану буенча инструкция Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплылығы үз эченә ала:

1) бюджет үтәлеше турында хисап;

2) бюджет үтәлеше балансы;

3) эшчәнлекнең финанс нәтижеләре турында хисап;

4) акча хәрәкәте турында хисап;

5) Аңлатма язуы.

4. Бюджет үтәлеше турындагы хисапта Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча бюджет үтәлеше турындагы белешмәләр тупланган.

Бюджет үтәлеше балансында муниципаль берәмлекнең финанс һәм финанс активлары, хисап чорының беренче һәм соңгы көненә бюджет исәбе счетлары планы буенча йөкләмәләре турында белешмәләр бар.

Эшчәнлекнең финанс нәтижеләре турында хисапта хисап чорында эшчәнлекнең финанс нәтижеләре турында мәғлүмат тупланган һәм дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча төзелә.

Акча хәрәкәте турындагы хисап бюджет акчалары белән дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча операцияләргә чагылдыра.

Аңлатма язуында бюджет үтәлеше турындагы мәғлүмат, бюджет үтәлеше турындагы хисапта бирелгән өстәмә мәғлүмат, Россия Федерациясе Финанс министрлығының норматив хокукий актларында билгеләнгән мәғлүматны ачуга карата таләпләр нигезендә тупланган.

5. Бюджет хисаплылығы бюджет акчаларының баш администраторларының жылма бюджет хисаплылығы нигезендә төзелә.

6. Бюджет хисабы булып тора еллык. Район бюджеты үтәлеше турында хисап квартал саен була.

7. Бюджет хисабы Башкарма комитет тарафыннан тапшырыла.

8. Агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда бюджет үтәлеше турындагы хисап Башкарма комитет тарафыннан раслана һәм Лаеш районы Контроль-хисап палатасына жиберелә.

Жирле бюджет үтәлеше турындагы еллык хисап жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

38 статья. Бюджет үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисап авыл жирлеге Советында каралганчы тышкы тикшерелергә тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерүне һәм бюджет үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләүне үз эченә ала.

2. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү Лаеш муниципаль районының Контроль-хисап палатасы тарафыннан башкарыла.

Башкарма комитет аңа бәяләмә эзерләү өчен агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча бюджет үтәлеше турында хисап бирә. Бюджет үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган срокта башкарыла.

3. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә Контроль-хисап палатасы тарафыннан жирлек Советына бер үк вакытта Башкарма комитетка юллама белән тапшырыла.

4. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисап авыл жирлеге Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисап авыл жирлеге Уставы белән билгеләнгән тәртиптә халык алдында тыңлауларга чыгарылырга тиеш.

Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисап Совет карары белән расланырга һәм рәсми бастырып чыгарырга тиеш.

39 статья. Бюджет үтәлеше турында еллык хисапны эзерләү, карау һәм раслау

Ел саен, агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча, Башкарма комитет советка жирле бюджетның хисап финанс елы өчен үтәлеше турында хисап тапшыра.

Жирле бюджет үтәлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта бюджет үтәлеше турындагы карар проекты, Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар да тапшырыла.

Хисап финанс елында бюджет үтәлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

- бюджет керемнәрен классификацияләү кодлары буенча керемнәр ;
- бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча чыгымнар ;

бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары ;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы исемлеге

1. Бюджет үтөлеше турында хисап кeргән көннән алып өч тәүлек эчендә советка әлеге хисап тикшерү өчен Лаеш муниципаль районының Контроль-хисап палатасына жибәрелә.

2. Лаеш муниципаль районының Контроль-хисап палатасы бер ай вакыт эчендә хисап финанс елы өчен бюджет үтөлеше турындагы хисапны тышкы тикшерү үткәрә һәм бәяләмә әзерли.

3. Совет Лаеш муниципаль районы Контроль-хисап палатасы Бәяләмәсен алганнан соң бюджет үтөлеше турындагы хисапны карый.

4. Бюджет үтөлеше турындагы хисапны карау нәтижәләре буенча Совет түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- жирле бюджет үтөлеше турындагы хисапны раслау турында;

- жирле бюджет үтөлеше турындагы хисапны кире кагу турында.

Бюджет үтөлеше турындагы карар кире кагылган очракта, ул мәгълүматларны дәрәс булмаган яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерү һәм бер айдан артмаган срокта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

40 статья. Муниципаль финанс контроле

1. Россия Федерациясе бюджет законнарын һәм башка норматив хокукый актларны үтәүне тәмин итү максатларында, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы муниципаль финанс контроле. Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, алдан һәм алга таба контрольләргә бүленә.

2. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә тышкы муниципаль финанс контроле Лаеш муниципаль районы Контроль-хисап палатасының контроль эшчәнлеге булып тора.

3. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә Эчке муниципаль финанс контроле Башкарма комитетның контроль эшчәнлеге булып тора.

4. Алдан контроль бюджет үтөлеше барышында бюджет бозуларны кисәтү һәм булдырмау максатларында башкарыла.

5. Алга таба контроль аларның үтөлешенә законлылыгын, исәп һәм хисаплылыкның дәрәслеген билгеләү максатларында бюджет үтөлеше нәтижәләре буенча гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль финанс тикшерүе органнарының бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

7. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру объектлары һәм методлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә

